

Margrethe Koytu fekk eina Reumert-virðisløn fyri bestu kvinnuligu birolluna í sínum leikluti í sjónleikinum, Varmestuen, frá 2014

MYND: THOMAS PETRI

kennast tey frammanundan, tí hon býr í grannalagnum, ella eru tað bara tey, sum kennast við hana – tí hon er jú eitt nokkso kent andlit í Danmark. Aftaná nógvar tímar tilsamans á sjónvarpsskíggjanum og á pallinum er tað ikki lógið, at hon fær nøkur forvitin eygu sendandi eftir sær. Men tað er hon ivaleyst von við.

Ongantið verið ov fin til lítlar rollur

Margrethe Koytu hevur spælt við í nógvum av teimum heilt stóru donsku filmunum, sendirøðunum og sjónleikunum. Hon er alt annað enn snobbut og trívist líka væl í høvudsrollum sum í birollum.

- Eg havi ongantið verið ov fin til at spæla smáar rollur, og tí havi eg ongantið sagt nei til tilboð um hesar rollurnar. Ein starvsfelagi segði mær einaferð: “tað finnast ongur smáar rollur – bara smáir sjónleikarar”.

Hesum orðunum hevur Margrethe Koytu livað eftir, og tað er eftir hondini blivið til eina langa røð av leiklutum, sum hava gjørt hana til fólkaogn í Danmark. Hon bleiv landskend aftaná sín stóra leiklut í success-sendirøðini TAXA sum tann facetteraða og móðurliga Lizzie, ið við sínum stóra hjarta savnaði alla taxabilstøðina. TAXA sendirøðin varð send frá 1997-1999 á DR1.

- Tað var eitt stuttligt og festligt tíðarskeið. Vit, leikararnir og filmsliðið, vóru so nógv saman hesi árin, og vit vóru øll sum ein stór familja, fortelur hálvi føroyingurin og byrjar at droyma seg aftur til tað serliga samanhaldið, Taxa-toymið hevði.

- Vit høvdu nakrar heilt fantastiskar veitslur, skal eg siga tær. Eg haldi, tað bleiv til einar 20 veitslur tilsamans. Vit fingtu ein nýggjan leikstjóra eftir hvønn triðja part, og hvørja ferð ein leikstjóri gavst, hildu vit eina rimmar veitslu. Einaferð segði DR-leiðslan, at nú var nokk. Nú kundu vit ikki halda fleiri veitslur fyri teirra pengar. Vit lógdu líka í og vildu so skipa fyri veitslunum sjálvi, men tað endaði við, at DR boygdi seg, og vit sluppu at halda fram, greiðir Margrethe frá við sínari heitu og hálvhásu rødd, og tað er týðiligt, at hon er von at brúka røddina á palli.

- Eg havi altíð sagt, at eg eri ein festapa, og tað kann gott vera, at eg ikki eri tann vakrasta kvinnan í heiminum, men eg eri so dekan fari undirhaldandi, staðfestir Koytu við einum skálkabrosi.

Umframt leiklutin sum Lizzie í TAXA hevur Margrethe Koytu spælt við í Matador, Jeppe på Bjerget, Dan-Dream, Flamberede Hjerter, Otto er et næsehorn, Lærkevej og fleiri aftrat. Hon

skemtar við, at hon er einasti dani, sum bæði hevur vunnið eina Reumert-heiðursløn og eina realityheiðursløn.

Reumert-heiðurslønina fekk hon í 2014 fyri leiklutin sum tann kjaftbreiða Bodega-Connie í leikinum, Varmestuen, meðan hon fekk eina realityvirðisløn fyri sína luttøku í TV3-sjónvarpsrøðini “Jeg er celebrity – få mig væk herfra!” í 2016.

- Fólk halda meg vera japanara

Eftirnavnið hjá royndu sjónleikarinnuni stavar frá Koytu á Sandi, sum er gomul búseting frá 16. øld. Hetta var barnaheimið hjá ommu hennara, og í dag húsast savn í tveimum av húsunum. Margrethe er errin av sínum originala eftirnavni, og sigur mann “Koytu” við ein films- ella sjónleikakønan dana í dag, so veit viðkomandi beinanvegin, at talan er um Margrethu Koytu. Men tað hoyrir til undantøkini, at nakar kennir hennara eftirnavn aftur sum eitt føroyskt eftirnavn. Summi oyru hoyra “Koytu” sum japanskt, og tí verður hon javnan hildin at vera japanari.

- Fólk halda ofta fyrst, at eg eri japanari. Men so tá tey síggja meg, halda tey knappliga, eg komi úr Finnlandi. Men tá sigi eg altíð “nei nei, tað er slett ikki so torgreitt... Koytu er føroyskt!”. Eg fái enntá onkuntíð teldupostar

úr Japan á japanskum, og hví eg fái tað, skilji eg slett ikki.

Men børn misskilja ongantið navnið hjá henni, og tað leggur hon merki til ferð eftir ferð, tá hon ringir onkrastaðni, og eitt barn tekur telefonina.

- Børn hoyra mitt eftirnavn júst, sum tað er, og rópa altíð uttan trupulleikar “tað er Margrethe Koytu!” við tann, sum eg skal tosa við. Tey hava jú ongur forvæntningar um, at eitt eftirnavn kann vera lógið ella øðrvísi. Men so skjótt eg ringi inn á Ráðhúsið, so má eg stava alt navnið fyri teimum. Tey halda, tað er nógv meira flókt, enn bara K-o-y-t-u, flennir hálvi sandingurin.

Hon plagdi annars at eita Margrethe Koytu Knudsen á pappírinum, men tað hevði ov nógvar óneyðugar trupulleikar við sær.

- Tað gjørdi ikki mun. Hvørja ferð eg var á almennum støðum, sum eitt nú á flogvøllinum, og mitt navn skuldi rópast upp, so varð eg kallað “Margrethe Knudsen”, men eg reageraði ikki uppá tað. Eg var jú bara von við Koytu, so eg valdi at strika Knudsen, fortelur hon.

- Føroyar vóru ov lítlar til mammu

Mamma Margrethe æt Anna Koytu Hansen, og hon arbeiddi á Statens Serum Institut. Sum 16 ára gomul flutti hon við stórum

útlongsli úr Føroyum og endaði við at búseta seg í Danmark, har hon møtti lögreglumanninum, Anders Knudsen, sum hon fekk børn saman við.

- Eg spurdi hana ofta, um hon ikki vildi flyta upp til Føroya aftur. Men tað vildi hon ikki og segði altíð kortane. Føroyar vóru alt ov lítlar til hana, og hon tveivst betur í Danmark, har tað eftir hennara tykki hendi nógv meira.

Margrethe fær sær ein munn av svarta kaffinum og minnist aftur á foreldrini, sum vóru stórir mótsetningar. Pápin var ein róligur maður úr friðsæla Jútlandi, meðan mamman av Sandi hevði stutt fjús og var eins og dóttirin full av orku.

- Pápi mín var so flottur í sínum lögreglubúna, og mamma mín var djúpt forelskað í honum til sín doyggjandi dag. Í sínum síðstu árum bleiv mamma mín dement, men hon gloymdi ongantið sín kærleika til hann. Hann vitjaði hana hvønn dag á røktarheiminum, og hvørja ferð hann fór har frá, stillaði mamma seg á tá at mussa hann farvæl. Hesi síðstu nógvu árin náddi pápi mín eisini at vísa henni hann sín kærleika, sum hann kanska ikki hevði víst líka væl áðrenn, fortelur Margrethe við einum stórum smili. Hon smilist, tí hon heldur, teirra samband hesi síðstu árin var so vakurt. Hon fortelur víðari um